

ProÇeviri 2014 sürümü ile Google Translate sitesinin Karşılaştırılması

Bilindiği gibi Google kullanıcılara online çeviri hizmeti sunmaktadır ve bu hizmet oldukça tatmin edici bir seviyededir. Ancak bu çeviri bazı kullanıcılara yeterli gelmeyebilir, ProÇeviri programı makine çevirisinde daha iyiyi arayanlara bir çözüm olması için üretilmiştir. ProÇeviri programının ne açılardan daha iyi olduğu aşağıda detaylı bir şekilde açıklanacaktır.

Not: Verilen örneklerde ProÇeviri 2014 3.2 programı ve Google Translate Ocak 2014 çevirileri baz alınmıştır, Google çevirilerini zaman içinde değiştirebilmektedir.

1)Google cümlelerde özneyi dikkate almayabilmektedir. Örneğin,

Who do they know?

cümlesini ele alalım. Bu cümle “Onlar kimi biliyor?” anlamına gelmektedir ve ProÇeviri de çeviriyi bu şekilde yapacaktır. Google ise çeviriyi “Kimi biliyor musunuz?” şeklinde yapmakta ve özneyi “onlar” yerine “siz” olarak değiştirmektedir. Bu tür özne değişiklikleri anlam karışıklığına yol açabilmektedir.

2) ProÇeviri birçok durumda dilbilgisi kurallarına daha uygun cümle kuracaktır. Örneğin,

He stuffed the cloak quickly out of sight.

cümlesi “Pelerini hızla görülmeyecek şekilde tıktırdı.” anlamına gelmektedir, ProÇeviri çevirisi de bu anlamı vermektedir. Google ise aynı çeviriyi “O gözden hızla pelerini dolması.” şeklinde yapacaktır. Kullanıcılarınbu çeviriden bir çıkarımda bulunması oldukça zor olacaktır.

3) Google olumsuz cümleleri olumlu yaparak cümlenin anlamını tamamen değiştirebilmektedir. Örneğin,

I see no one.

cümlesi “Hiç kimseyi görmüyorum.” anlamına gelmektedir, ProÇeviri de bu doğrultuda çeviri yapacaktır. Google ise “Kimseyi görmek.” şeklinde çeviri yaparak cümlenin yanlış anlaşılmasına yol açmaktadır. Aynı şekilde Google “We're shy.”, “I'm more dangerous than him.” gibi cümleleri de olumlu iken olumsuz yapmaktadır.

4) Google bazı kelimelerin diğer görevlerini hiç tanınamaktadır. Örneğin,

This is the safe!

cümlmesini ele alalım. Bu cümle "Bu o kasa!" gibi bir anlama gelmektedir, Proçeviri de "Bu kasadır!" şeklinde bir çeviri yapacaktır. Google ise "safe" kelimesinden önce "the" niteleyicisi olduğu için isim anlamı kullanılması gerektiği halde sıfat anlamını vererek "Bu güvenli!" şeklinde doğru anlamdan oldukça uzak bir çeviri yapmaktadır.

5) Google cümlelerdeki kelimeleri yutabilmektedir. Örneğin,

I told you not to put things behind your ear.

cümlmesini ele alırsak Proçeviri "Kulağının arkasına şeyleri koymaman için sana söyledim." şeklinde oldukça anlaşılır bir çeviri yapacaktır. Google ise aynı cümlenin çevirisini "Kulağına şeyleri geride söylemişim." şeklinde yapmakta, "you", "not" ve "put" kelimelerini hiç dikkate almamaktadır.

6) Google benzer şekilde çeviriye orijinal metinde olmayan kelimeler ekleyebilmektedir. Örneğin,

We're awful.

cümlesi "Berbatız." anlamına gelmektedir, Proçeviri çevirisi de bu şekildedir. Google ise "Biz kötü konum." şeklinde orijinal cümlede geçmeyen "konum" kelimesini çeviriye eklemekte ve buna bağlı olarak cümle anlamının da yanlış yorumlanmasına yol açmaktadır.

7) Google İngilizce'de büyük önem taşıyan öbeksi eylemleri birçok durumda tanınamaktadır. Örneğin,

Jim rounded on John.

cümlmesini ele alalım. Doğru çeviri Proçeviri'nin yaptığı "Jim John'a çıkıştı." çevirisidir. Google ise "Jim John'un üzerinde yuvarlanır." şeklinde çeviri yapmakta ve anlamın tamamen değişmesine yol açmaktadır. Başka bir örnek olarak "You should live up to your given name." cümlmesini verebiliriz. Proçeviri "Sen senin ismine uygun davranmalısın." şeklinde çeviri yaparken Google ise "Size verilenadı kadaryaşamak gerekir." şeklinde çok farklı bir sonuç verecektir.

8) Google benzer şekilde kalıpları tanımakta birçok durumda zorlanmakta, kelimelerin asıl manasıyla çevrilmesi de bozuk çevirilere yol açmaktadır. Şu örneklere bakalım:

Don't rub my nose in it. // He sang under his breath. // He wrenched free his knife.

Bu örnekler sırasıyla ProÇeviri'nin yaptığı şekilde "Onu başıma kakma.", "Fısıldarcasına şarkı söyledi." ve "Bıçağını çekti." anlamına gelmektedir. Google ise bu kalıpları atladığı için "Burnumu ovmak etmeyin.", "Onun nefes altında seslendirdi." ve "O bıçak ücretsiz koparıldı." şeklinde anlamsız gözükten çeviriler yapmaktadır.

Başka bir örnek,

Stop beating around the bush.

ProÇeviri "Lafı dolandırmayı kes." şeklinde çeviri yaparken Google "Dereden dayak durdurun." şeklinde çeviri yapmaktadır.

9) Türkçe'de ekler anlaşılabilirlik açısından İngilizce'ye göre çok daha büyük önem taşımaktadır, Google ise ekler konusunda büyük sorun yaşamaktadır. Kino'nun kanosunun büyükbabasından kendisine nasıl ulaştığının anlatıldığı şu cümleye bakalım:

Kino's grandfather had brought it from Nayarit, and he had given it to Kino's father, and so it had come to Kino.

ProÇeviri çevirisi "Kino'nun büyükbabası Nayarit'ten onu getirmişti ve Kino'nun babasına onu vermişti ve böylece Kino'ya gelmişti." şeklindedir ve tamamen anlaşılırdır. Google ise aynı çeviriyi "Kino dedesi Nayarit onu getirmişti ve o Kino babası vermişti ve bu yüzden Kino gelmişti." şeklinde birçok açıdan yanlış anlaşılabilir şekilde yapmaktadır.

10) Tırnak işaretleri Google'un kafasını karıştırabilmektedir. Örneğin,

"Hands Up."

cümlesine bakalım. ProÇeviri ""Eller yukarıya." şeklinde doğru çeviri yaparken Google ise cümleyi olduğu gibi bırakmaktadır. "How I Met Your Mother" cümlesinde de Google sadece ilk kelimeyi çevirirken ProÇeviri " "Benim senin annenle nasıl tanıştığım" " şeklinde doğru çeviri yapmaktadır.

11) İngilizce'deki edatların doğru çevrilmesi anlaşılabilirlik açısından çok önemlidir. Örneğin şu cümleye bakalım:

He handed the baby to Kino.

Doğru çevirinin ProÇeviri'den anlaşılabilirdiği şekilde "O Kino'ya bebeği uzattı." olması gerekirken Google "O Kino bebeği uzattı." şeklinde çeviri yapmakta ve "to" edatını göz ardı ederek bebeği uzatan kişinin "Kino" olduğu izlenimini doğurmaktadır. "He is planning to go from London to Paris." cümlesinde de ProÇeviri "O Londra'dan Paris'e gitmeyi planlıyor." çevirisini yaparken Google "Paris'e Londra'ya gitmek planlıyor." sonucunu vermekte ve "from" edatının anlamını değiştirerek hatalı çeviriye yol açmaktadır.

12) Google İngilizce'deki temel bağlaçları tanımakta zorlanmaktadır. Örneğin,

The man who looked at him was happy.

cümlesini ele alalım. ProÇeviri "Ona bakan adam mutluydu." şeklinde doğru bir çeviri yapacaktır, Google ise "who" bağlacını eksik yorumlamakta ve "Ona baktım adam mutlu oldu." şeklinde anlamı oldukça değiştirmektedir.

13) Google "to" içeren yardımcı fiil kalıplarını tanıırken sorun yaşamaktadır. Şu cümlelere bakalım:

I'm going to watch a movie.

Used I to go?

ProÇeviri "Bir filmi izleyeceğim." ve "Gider miydiniz?" şeklinde doğru çeviriler yaparken Google ise "Ben bir film izlemek için gidiyorum." ve "Ben gitmek için kullanılır?" şeklinde yanlış çeviriler yapmaktadır.

14) Google yaygın kullanılan bazı kelimeleri hiç tanımamaktadır. Örneğin,

They go to the water and wade in.

cümlesini ProÇeviri "Onlar suya gider ve bata çıka yürür." şeklinde çevirirken Google "Onlar suya gidin ve içeri Wade" şeklinde çeviri yapmaktadır. Google'un verdiği ek anlamlar da tamamıyla alakasızdır.

15) Benzer şekilde Google mevcut kelimelerden ekle üretilen yeni kelimeleri tanıırken sorun yaşayabilmektedir. Örneğin,

Every year Jim rebooks the same room.

cümlesini ProÇeviri “Her yıl Jim aynı odayı tekrar ayırır.” şeklinde çevirirken Google “Her yıl Jim aynı odada rebooks.” şeklinde çeviri yapmaktadır.

16) Google soru cümlelerini yorumlarken sorun yaşayabilmektedir. Örneğin,

Are your mom and dad ok?

cümlesine bakalım. ProÇeviri “Annen ve baban iyi midir?” şeklinde doğru çeviri yaparken Google “Annen ve baban mısınız?” çevirisiyle anlam karmaşasına yol açmaktadır.

17) İngilizce’de sık kullanılan ve çok büyük öneme sahip “that” kelimesini doğru yorumlamak iyi bir çeviri için çok önemlidir. Şu cümlelere bakalım:

I certainly wasn't that drunk.

It was the rifle that broke down the barriers.

ProÇeviri bu cümleleri “Kesinlikle o kadar sarhoş değildim.” ve “Engelleri kıran tüfektir.” şeklinde doğru çevirirken Google “Ben kesinlikle bu sarhoş değildim.” ve “Bu engelleri bozuldu tüfek oldu.” şeklinde yanlış çeviri yapmaktadır.

18) Google birden çok fiil içeren uzun cümlelerde daha çok hata yapmaktadır. Örneğin,

Harry cleaned the windows, washed the car, mowed the lawn, trimmed the flowerbeds, pruned and watered the roses, and repainted the garden bench.

cümlesini inceleyelim. ProÇeviri “Harry pencereleri temizledi, arabayı yıkadı, çimeni biçti, çiçek yataklarını kırptı, budadı ve gülleri suladı ve bahçe sırasını tekrar boyadı.” şeklinde oldukça iyi bir çeviri yaparken Google “Harry, pencereleri temizlenmiş araba yıkanır, çim biçilen, Flowerbeds kesilmiş, budanmış ve gül sulanan ve bahçe tezgah yeniden boyanır.” şeklinde daha hatalı ve az anlaşılır bir çeviri yapmaktadır.

19) Google alt cümlecikler içeren uzun cümlelerde bu cümleciklerin yerlerini değiştirerek sebep sonuç ilişkisinin yanlış yorumlanmasına yol açabilmektedir. Örneğin,

They slept at their posts in the shadow of the church so that no one crept in for consolation without their knowledge.

cümlesini ProÇeviri doğru şekilde “Onlar kilisenin gölgesinde onların yerlerinde uyudu öyle ki hiç kimse onların bilgisi olmadan teselli için içeri girmedi.” olarak çevirmektedir. Google ise “Hiç kimse onların bilgisi olmadan teselli için içeri süzüldü böylece onlar kilisenin gölgesinde görevlerine uyudu.” şeklinde diğer hataların yanı sıra bu açıdan da yanlış bir çeviri yapmaktadır.

20) Google benzer şekilde virgül ile ayrılan cümle parçalarını yorumlamakta zorlanmaktadır. Örneğin,

The most important thing in this world is how you see yourself, not how people see you.

cümlesini ele alalım. ProÇeviri “Bu dünyada en önemli şey senin kendini nasıl gördüğündür, insanların seni nasıl gördüğü değil.” şeklinde tamamen anlaşılır bir çeviri yapacaktır. Google ise “Bu dünyada en önemli şey, insanların sizi nasıl gördüğünü, kendinizi değil, bakın nasıl.” şeklinde virgülden sonra gelen kısmı önceki kısım ile birleştirerek cümle anlamının tamamen bozulmasına yol açmaktadır. Google basit cümlelerde bile bu hatayı yapabilmektedir. Örneğin,

You're not gonna tell her, right?

cümlesini ProÇeviri “Sen ona söylemeyeceksin, değil mi?” şeklinde çevirirken Google ise “Sen de bunu, ona söylemedin mi?” şeklinde tamamen zıt anlamda çevirecektir.

Son bir örnek olarak Harry Potter - Sırlar Odası kitabından bir paragrafı, paragrafın orijinal Türkçe çevirisini ve bu cümlenin Google ve ProÇeviri tarafından yapılan çevirilerini vereceğiz. Bu şekilde daha iyi bir karşılaştırma yapabilirsiniz:

Orijinal Metin:

He carried Errol to a perch just inside the back door and tried to stand him on it, but Errol flopped straight off again so Ron laid him on the draining board instead, muttering, "Pathetic." Then he ripped open Hermione's letter and read it out loud:

Türkçe Çeviri (Sevin Okyay):

Errol'ı arka kapının hemen içindeki bir tüneğe taşıdı ve üzerinde durdurmaya çalıştı, ama hayvan hemencecik tünekten düştü. Ron da, "İçler acısı," diye mırıldanarak, onu bulaşıkların suyu süzölsün diye koydukları tezgaha yerleştirdi. Sonra da Hermione'nin mektubunu açtı ve yüksek sesle okudu:

Google Translate Çevirisi:

O sadece arka kapıdan içeri bir levrek, Errol taşıdı ve onu üzerinde durmaya çalıştı, ama Ron, mırıldanıp, yerine boşaltma kurulu yatırdı yüzden Errol tekrar hemencecik çırpındı "Acıklı." Sonra açık Hermione'nin mektup yırtık ve okumak yüksek sesle:

ProÇeviri Çevirisi:

Arka kapının hemen içinde bir tüneğe Errol'u taşıdı ve onda onu durdurmayı denedi ama Errol bir daha hemen düştü bundan dolayı Ron onun yerine bulaşık süzme yerinde onu koydu, mırıldanan, "Zavallı." Sonra Hermione'nin mektubunu yırtarak açtı ve yüksek sesle onu okudu:

Google Translate'in de elbette ProÇeviri programından daha iyi yaptığı çeviriler mevcuttur ama ProÇeviri çoğu zaman anlam ve dilbilgisi açısından daha doğru ve anlaşılır çeviriler yapacaktır. Ayrıca tatmin edici sonuç alnamayan cümlelerde sadece ProÇeviri'nin sunduğu kullanıcı yardımcı çeviri olanağı ile daha da iyi sonuçlar almak mümkündür.